

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ-СТОМАТОЛОГІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ НА КАФЕДРІ СТОМАТОЛОГІЇ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ Івано-Франківський національний медичний університет (м. Івано-Франківськ, Україна)

zlatoslava2@ukr.net

Входження України до єдиного Європейського простору вимагає підвищення якості професійної підготовки майбутніх лікарів відповідно до світових стандартів з метою посилення конкурентоспроможності вітчизняної вищої медичної освіти, оптимізації умов для міжнародної мобільності і розширення можливостей українських медичних фахівців на вітчизняному і міжнародному ринках праці. На кафедрі стоматології ПО функціонує 2 комп'ютерних класи, навчально-практичні центри та клінічні зали. Метою є провести аналіз сукупних складових матеріально-технічного, інформаційного та лікувально-діагностичного забезпечення для подальшої оптимізації навчального процесу на післядипломному етапі в Україні. Обладнання кафедри дозволяє реалізовувати в межах освітньо-наукової програми такі цілі, як здобуття знань, навичок та вмій, достатніх для формування системного наукового світогляду; виконання оригінального наукового дослідження; продукування нових ідей, фактів та їхнє впровадження в практичну стоматологію, викладацьку діяльність та інші сфери життя; розвиток здатності до безперервного розвитку та самовдосконалення. Для самостійної позааудиторної роботи для засвоєння дисципліни використовують навчально-практичні центри «Стоматологія», що на кафедрах. Таким чином, сучасне забезпечення якісної освіти лікарів-інтернів-стоматологів зумовлене належним підходом до навчання і потребує від колективу кафедри безперервного вдосконалення, креативних ідей, реалізованих на надійній матеріально-технічній базі. Перехід до нових комп'ютерно-орієнтованих технологій навчання, створення умов для їх розробки, апробації та впровадження, раціональне поєднання з традиційними – вимога часу та складне педагогічне завдання, яке потребує розв'язання цілого комплексу психолого-педагогічних, організаційних, навчально-методичних, технічних та інших проблем.

Ключові слова: лікар-інтерн-стоматолог, навчально-практичний центр, дисципліна.

Зв'язок публікації з плановими науково-дослідними роботами. Дана робота є фрагментом НДР «Комплексна оцінка та оптимізація методів прогнозування, діагностики та лікування стоматологічних захворювань у населення різних вікових груп», номер державної реєстрації 0114U001788.

Вступ. Входження України до єдиного Європейського простору вимагає підвищення якості професійної підготовки майбутніх лікарів відповідно до світових стандартів з метою посилення конкурентоспроможності вітчизняної вищої медичної освіти, оптимізації умов для міжнародної мобільності і розширення можливостей українських медичних фахів-

ців на вітчизняному і міжнародному ринках праці [1, 2]. Тому провідною метою діяльності вищого навчального закладу є навчання і підготовка лікаря, який у результаті отримання ступеневої вищої освіти опанує сучасними технологіями пошуку й обробки інформації та зможе використовувати засвоєні знання в практичній діяльності лікаря [3].

Одним з основних факторів професійної підготовки студентів є глибоке вивчення дисципліни та набуття практичних навичок у процесі активної роботи на занятті. Для удосконалення навчання студентів на кафедрі хірургічної стоматології існує відпрацьована система правил проведення практичного заняття, яка у відповідності до сучасних вимог включає в себе такі елементи:

- контроль знань за допомогою тестів та ситуаційних задач,
- усне опитування, розбір теоретичних питань,
- оволодіння і засвоєння практичних навичок [4, 5].

Мета. Провести аналіз сукупних складових матеріально-технічного, інформаційного та лікувально-діагностичного забезпечення для подальшої оптимізації навчального процесу на післядипломному етапі в Україні.

Основна частина. На кафедрі стоматології ПО функціонує 2 комп'ютерних класи на 9 робочих місць: комп'ютерний клас на 5 робочих місць та 4 робочих місця в навчальному центрі комп'ютерної томографії. Наявні 6 ноутбуків з операційною системою Windows 7 та Windows 10, Internet Explorer 10, Chrome 34.0.1847, процесор вище 3,3 ГГц, 9 кольорових моніторів 17 та 19 дюймів, екрани ноутбуків 17 дюймів. Є мультимедійний проектор, 2 телевізори для демонстрації презентацій.

Функціонують навчально-практичні центри:

Кабінет функціональної діагностики щелепно-лицевої ділянки, обладнаний сучасним діагностичним обладнанням (апарат «Teskan-III user manual» (2016 р.), апарат лазерної флоуметрії для визначення мікроциркуляції (2005 р.), діодний стоматологічний лазер «Лікар-хірург» (2012 р.), електроміограф «Нейро ЕГМ-мікро» (2008 р.), «Kavo-diagnodent» (2006 р.).

Центр комп'ютерної діагностики обладнаний сучасним рентгенологічним апаратом – комп'ютерним томографом Veraviewerocs 3D R100 (2019 р), 4-ма комп'ютерами (2019 р.) для навчання правил діагностики комп'ютерної томографії.

В залі ендодонтичного лікування використовується дентальний мікроскоп «Smart OPTIC» (2015р.) з інтраоральною камерою Solar Cam під'єднаною до 22-дюймового дисплея Sharp (2015 р.).

У кабінеті клінічної лабораторії – мікроскоп (2 шт. 2017 р.), фотоелектрокалориметр КФК-3 (2017 р.),

центрифуга (2017 р.), секундомір (2017 р.), апарат Панченко (2017 р.), камера «Горяева» (2017 р.), лічильник лабораторний (2017 р.), портативний Ph 140 (2017), оптичний тринокулярний мікроскоп Carl Zeiss Primo Star з чотирма об'єктивами Plan Ahromat 4x, 10x, 40x, 100x та окуляром зі збільшенням 10x (2017 р.), під'єднаний до системи з камерою 10mp, нетбуком Acer та 40-дюймовим дисплеєм Sharp (2017 р.), що дозволяє переглядати зображення з мікроскопа в реальному часі, а також зберігати їх з високою роздільною здатністю.

У залі післядипломної підготовки за фахом «Стоматологія ортопедична» – апарат для безметалевої кераміки, апарат «Mini STAR» (2016р.) для штампування кап і базисів знімних протезів, пароочисник Karcher SC 2 Premium Delux (2021 р.), ортопедичний набір для роботи з супраструктурами (2019 р.), портативна бормашина Strong-207S (2019 р.), технічний набір для роботи з супраструктурами (2019 р.), апарат для піскоструйного оброблення ортопедичних конструкцій «Renfert» Basic classic (2018 р.), артикулятор Artex Carbon CT фірми «Amann Girbach», Німеччина (2018 р.), комплект з компресом і колба для вакуумного змішувача, Німеччина 500 мл (2018 р.), вакуумний змішувач Twister Venturi Renfert GmbH, Німеччина (2017 р.), муфельна піч Прогрет МПМ-02 (2017 р.), Термопрес 400 (2017 р.), термостат (2017 р.), вібростолік Denstal DS 540 (2017 р.).

У залі естетичної стоматології та клінічних залах – пульсоксиметр BM-1000B (2021 р.), термометр інфрачервоний безконтактний HT-668 (2021 р.), опромінювач бактерицидний пересувний ОБПЕ-22М (2020 р.), автономний ультразвуковий скейлер USD-L Woodpecker 2 шт. (2017 р., 2018 р.), скейлер Woodpecker 3 шт. (2018 р.), фотополімерна безпроводна лампа LED E Woodpecker з трьома режимами роботи (3 шт. 2017, 2017, 2018 р.), апекслокатор, комплект клінічної діагностики (2017 р.), дзеркало для фотографування (2017 р.), апарат «Vector» (2017 р.), вектор (Флюїд Поліш) (2016 р.), набір інструментів компакт (2016 р.), тонометр Longevita LS-4 венжоу Медікал (2016 р.), очищувач ультразвуковий 1440 Plus, установка стоматологічна з кріслом стоматологічним Granum 10 шт. (2015-2020 рр.), стоматологічні установки «Хірадент» 7 шт. (2000-2005 рр.), універсальна стоматологічна установка АУ-А1000 – нижня подача інструментів (2 шт., 2016 р.), стоматологічна установка AL 398 HB (2016 р.).

Функціонування навчально-практичних центрів та клінічних залів забезпечене розхідними основними та допоміжними матеріалами, інструментами: гарнітури штучних зубів New Ace, лаки компенсаційні, ізоляційні; воски моделювальні, ізоляційні, базисні; термопластична пластмаса Roze 2 з прож. «Брефлекс», фотополімерні композиції, цементи для фіксації Фуджі GC, супергіпс, відбиткові матеріали альгінатні та силіконові, матеріали для пломбування кореневих каналів «Синтекс», анестетики, склоіономерні цементи, наконечники до мікромоторів, Вектор полиш – полірувальна суспензія, малі та великі набори стоматологічних інструментів.

Обладнання кафедри дозволяє реалізовувати в межах освітньо-наукової програми такі цілі, як здобуття знань, навичок та вмінь, достатніх для формування системного наукового світогляду; виконання

оригінального наукового дослідження; продукування нових ідей, фактів та їхнє впровадження в практичну стоматологію, викладацьку діяльність та інші сфери життя; розвиток здатності до безперервного розвитку та самовдосконалення.

Для самостійної позааудиторної роботи для засвоєння дисципліни використовуються навчально-практичні центри «Стоматологія», що на кафедрах:

Хірургічної стоматології:

Фантомний клас рентгенологічних методів обстеження та 3D технологій: 3D-принтер; стаціонарний комп'ютер (із операційною системою Windows 7 та Windows 10) марки – AMDAthlon(tm) IIX2 250 з програмами для тестового контролю, а також програма «Sim Plant» (комп'ютерне передопераційне планування встановлення дентальних імплантів за допомогою спеціальної програми за даними комп'ютерної томографії); LCD-телевізор; апарат для швидкого 3D прототипування.

Кабінет невідкладної допомоги: тренажер серцево-легеневої і мозкової реанімації «МАКСИМ III-01»; стаціонарний комп'ютер (із операційною системою Windows 7 та Windows 10 марки – AMDAthlon(tm) IIX2 250; навчальне відео для тренажера «МАКСИМ III-01».

Ортопедичної стоматології:

Фантомні класи препарування твердих тканин зубів, дентальної імплантації, бюгельного протезування та клінічний зал №22 кафедри ортопедичної стоматології: стоматологічна установка „Sirona Fona F2” (2009р.), електроміограф „MG 440” та гнатодинамометр „Визир Е1000” із розробленими комп'ютерними програмами для виконання наукових досліджень; апарат для зняття незнімних протезів «CORONAFLEX», апарат для зняття зубних відкладень та ендомотор для встановлення штифтових конструкцій, апарат для автоматичного замішування склоіономерних цементів; фізіодиспенсер, безтіньовий світильник, PANMED 5 для зберігання стерильного інструментарію, бінокляри x8, x4 – для препарування і оцінки ортопедичних конструкцій; апарат UVS-24 для стерилізації наконечників і дрібних інструментів. Для обстеження пацієнтів з патологією скронево-нижньощелепного суглоба і жувальних м'язів та для запису біомеханічних рухів нижньої щелепи використовується артикуляційна система „Cadiax Compact” (Girrbach). На кафедрі закуплено сучасний сканер зуботехнічний UP 3D, ноутбук і встановлена програма EXOCAD, за допомогою якої на цифровому рівні проводиться виготовлення та моделювання ортопедичних конструкцій незнімних і знімних зубних протезів, а також з опорою на імплантатах.

Змішувач автоматичний для відбитків з поліефірних матеріалів Impregum Penta, Pentamix 3 SILVER MIX (GC) FUJI PLUS апарат для автоматичного замішування склоіономерних цементів.

Дитячої стоматології:

Кімната профілактики та гігієни ротової порожнини: 10 фантомів Oral-B для індивідуального навчання правилам гігієни ротової порожнини, ультразвуковий скейлер “Woodpecker UDS L LED”, набір депураторів і п'єзоструменевий апарат для професійної гігієни ротової порожнини; іригатор ротовий HF-8 для очистки міжзубних проміжків, ортодонтичних чи ор-

топедичних конструкції; фотополімерна лампа; моделі щелеп (муляжі) для виготовлення та накладання шинуючих конструкцій; апарат для виготовлення індивідуальних кап термовакuumним способом «Ultra-Form»; апарат для автоматичного змішування стоматологічних відтискових матеріалів «3M ESPE Pentamix 2»; набори інструментів, розхідні матеріали.

Терапевтичної стоматології:

Клінічний зал кафедри терапевтичної стоматології №14: фотополімерні лампи фірми Woodpecker із захисними щитками від УФ-випромінювання (2017 р, 2019 р.), 2 системи для obturaції кореневих каналів EQ-V Meta Biomet (2018 р.), прилад «Періотест М» для вимірювання рухомості зубів і остеоінтеграції імплантів (2017 р.), 2 піскоструйних апарати AIR-FLOW Handy 3.0 Perio Premium для професійної

гігієни (2019 р.) 4 ендомотори C Smart 1 Pro для машинної обробки корневих каналів (2019 р.), стоматологічний мікроскоп Smart Optic (2019 р.).

Висновки. Сучасне забезпечення якісної освіти лікарів-інтернів-стоматологів зумовлене належним підходом до навчання і потребує від колективу кафедри безперервного вдосконалення, креативних ідей, реалізованих на надійній матеріально-технічній базі. Перехід до нових комп'ютерно-орієнтованих технологій навчання, створення умов для їх розробки, апробації та впровадження, раціональне поєднання з традиційними – вимога часу та складне педагогічне завдання, яке потребує розв'язання цілого комплексу психолого-педагогічних, організаційних, навчально-методичних, технічних та інших проблем.

Література

1. Ostapchuk D, Myronchuk NM. Interaktyvni metody navchannya u vyshchyykh navchal'nykh zakladakh. Zbirnyk naukovykh prats' Modernizatsiya vyshchoyi osvity v Ukraini ta za kordonom; 2014; Zhytomyr. Zhytomyr: Vyd-vo ZHDU im. I. Franka; 2014. s. 140-143. [in Ukrainian].
2. Zahrychuk HYa, Martsenyuk VP. Kontseptual'ni pidkhydy shchodo pokrashchennya yakosti pidhotovky fakhivtsiv. Medychna osvita. 2012;4:72-9. [in Ukrainian].
3. Hordiychuk SV. Yakist' yak priorityetnyy napryam osvitynoyi diyal'nosti medychnoho navchal'noho zakladu. Visnyk Luhans'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. 2016;6(303):100-7. [in Ukrainian].
4. Bystrova YuV. Innovatsiyni metody navchannya u vyshchiiy shkoli Ukrainy. Pravo ta innovatsiynе suspil'stvo. 2015;1:27-33. [in Ukrainian].
5. Shkil'nyak LI. Dyskusiya yak metod interaktyvnoho navchannya u vyshchiiy medychnyi shkoli. Visnyk Vinnyts'koho natsional'noho medychnoho universytetu. 2015;19(1):189-92. [in Ukrainian].

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ-СТОМАТОЛОГІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ НА КАФЕДРІ СТОМАТОЛОГІЇ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Ярмошук І. Р., Пелехан Л. І., Ільницька О. М.

Резюме. Вхід України до єдиного Європейського простору вимагає підвищення якості професійної підготовки майбутніх лікарів відповідно до світових стандартів з метою посилення конкурентоспроможності вітчизняної вищої медичної освіти, оптимізації умов для міжнародної мобільності і розширення можливостей українських медичних фахівців на вітчизняному і міжнародному ринках праці. На кафедрі стоматології ПО функціонує 2 комп'ютерних класи, навчально-практичні центри та клінічні зали. *Метою* є провести аналіз сукупних складових матеріально-технічного, інформаційного та лікувально-діагностичного забезпечення для подальшої оптимізації навчального процесу на післядипломному етапі в Україні. Обладнання кафедри дозволяє реалізовувати в межах освітньо-наукової програми такі цілі, як здобуття знань, навичок та вмінь, достатніх для формування системного наукового світогляду; виконання оригінального наукового дослідження; продукування нових ідей, фактів та їхнє впровадження в практичну стоматологію, викладацьку діяльність та інші сфери життя; розвиток здатності до безперервного розвитку та самовдосконалення. Для самостійної позааудиторної роботи для засвоєння дисципліни використовують навчально-практичні центри «Стоматологія», що на кафедрах.

Висновок. Сучасне забезпечення якісної освіти лікарів-інтернів-стоматологів зумовлене належним підходом до навчання і потребує від колективу кафедри безперервного вдосконалення, креативних ідей, реалізованих на надійній матеріально-технічній базі. Перехід до нових комп'ютерно-орієнтованих технологій навчання, створення умов для їх розробки, апробації та впровадження, раціональне поєднання з традиційними – вимога часу та складне педагогічне завдання, яке потребує розв'язання цілого комплексу психолого-педагогічних, організаційних, навчально-методичних, технічних та інших проблем.

Ключові слова: лікар-інтерн-стоматолог, навчально-практичний центр, дисципліна.

IMPROVING THE LEVEL OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF INTERNS-DENTISTS FOR THE FORMATION OF PROFESSIONAL QUALITIES AT THE DEPARTMENT OF DENTISTRY OF THE EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC INSTITUTE OF POSTGRADUATE EDUCATION

Yarmoshuk I. R., Pelekhan L. I., Ilnytska O. M.

Abstract. Ukraine's accession to the single European space requires improving the quality of training of future doctors in accordance with international standards in order to strengthen the competitiveness of domestic higher medical education, optimize conditions for international mobility and empower Ukrainian medical professionals in domestic and international labor markets. The Department of Software Dentistry has 2 computer classes, training and practice centers and clinical halls. The aim is to analyze the aggregate components of logistical, informational and medical-diagnostic support for further optimization of the educational process at the postgraduate stage in Ukraine. The equipment of the department allows to realize within the limits of the educational-scientific program such purposes, as acquisition of knowledge, skills and abilities sufficient for formation of system scientific world

outlook; performing original research; production of new ideas, facts and their introduction into practical dentistry, teaching and other areas of life; development of the ability to continuous development and self-improvement. For independent extracurricular work for mastering the discipline are used educational and practical centers «Dentistry» at the departments. Modern provision of quality education of interns-dentists is due to a proper approach to training and requires the staff of the department of continuous improvement, creative ideas implemented on a reliable material and technical base. The transition to new computer-based learning technologies, creating conditions for their development, testing and implementation, a rational combination with traditional – a requirement of time and a complex pedagogical task that requires solving a range of psychological, pedagogical, organizational, educational and methodological, technical and other problems.

Key words: doctor-intern-dentist, educational-practical center, discipline.

ORCID кожного автора та їх внесок до статті:

Yarmoshuk I. R.: 0000-0003-2636-8770 ^{BDE}

Pelekhan L. I.: 0000-0003-3038-137X ^{EF}

Ilnytska O. M.: 0000-0002-9294-4783 ^{ABE}

Конфлікт інтересів:

Автори статті підтверджують відсутність конфлікту інтересів.

Адреса для кореспонденції

Ярмошук Ірина Романівна

Івано-Франківський національний медичний університет

Адреса: Україна, 76000, м. Івано-Франківськ, вулиця Галицька, 2

Тел.: 0663650516

E-mail: zlatoslava2@ukr.net

A – концепція роботи та дизайн, **B** – збір та аналіз даних, **C** – відповідальність за статичний аналіз, **D** – написання статті, **E** – критичний огляд, **F** – остаточне затвердження статті.

Рецензент – проф. Гасюк П. А.
Стаття надійшла 09.01.2021 року
Стаття прийнята до друку 01.07.2021 року